

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського ордену Трудового
Червоного Прапора
державного університету
ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
XXXVIII

№ 1 (1059)

7 СІЧНЯ

1972 р.

Ціна 2 коп.

ВІРНИЙ ПОМІЧНИК ПАРТІЇ

Партія та Уряд справедливо пишуться нашою молоддю. Комсомол виступає ініціатором багатьох чудових справ, своєю працею і навчанням примножує славу Батьківщини. Великі відповідальні завдання висунули перед молоддю на XXIV з'їзді КПРС і XXIV з'їзді КП України. У виступі Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва на Всесоюзному з'їзді студентів.

Про роботу, що веде університетський комсомол, про добрі справи, про проблеми, що стоять перед молоддю вузу, йшла мова на загальноуніверситетських партійних зборах, що відбулися нещодавно. Із звітною доповіддю виступив секретар комітету комсомолу університету Володимир Матковський.

теринську турботу про підрастаюче покоління.

Виходячи з завдань, поставлених партією й Ленінським комсомолом перед вузівською молоддю, комітет комсомолу, факультетські комсомольські організації під керівництвом партійної організації й намагались будувати свою роботу.

Важливою частиною комуністичного виховання молоді є трудове виховання. Навчання — це труд студента. За останні роки в нас значно поліпшився загальний показник успішності. Але є й зниження успішності на деяких факультетах. Так, різко впала успішність в зимову сесію 1970—1971 навчального року на біологічному факультеті (на 10%) й на факультеті романо-германської філології

(на 8%), знизили свої показники в навчанні і на геолого-географічному факультеті. Чим це пояснити? В першу чергу, зниженням ви-могливості й відсутності контролю за учбовим процесом з боку комсомольських бюро факультетів й комсоргів. Л. І. Брежнєв на Всесоюзному з'їзді студентів говорив: «Які б органи або установи не турбувались про успіхи вузів, ці успіхи не придуть, якщо самі ви, студенти, — не зробіте вирішальний внесок». Такий внесок роблять комсомольці-активісти і в навчанні, і в громадській роботі: на історичному факультеті І. Рогожинський, І. Серов; на хімічному факультеті С. Котляр, А. Бенько; на механіко-математичному факультеті С. Скороход, Л. Ле-

(Поч. Продовження на 2-й стор.)

До 50-річчя СРСР

ЗВЕРНЕННЯ

комсомольців та молоді біологічного факультету до студентства Одеського ордену Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

В ці дні, коли весь радянський народ, натхненний рішеннями XXIV з'їзду КПРС, успішно виконує завдання 9-ї п'ятирічки, готується відзначити знаменну дату — 50-річчя з дня об'єднання народів в дружню сім'ю СРСР, ми, комсомольці й молодь біологічного факультету, звертаємось до всіх студентів орденоносного університету; закликаємо кожного комсомольця виявити себе на ділі, тим самим внести свою частку праці й серця в гідну зустріч свята єдиної непорушної багатонаціональної радянської держави.

Ми зобов'язуємось всю роботу комсомольської організації скерувати на виконання завдань, що стоять перед студентством:

- перетворювати в життя рішення XXIV звітно-виборної комсомольської конференції університету;
- вчитись тільки на «добре» та «відмінно»;
- кожній академгрупі брати активну участь в університетському конкурсі за право називатись кращою;
- посісти призове місце в огляді-конкурсі художньої самодіяльності університету;
- чотири робочих дні відробити кожному студенту в фонд спорудження пам'ятника загиблим викладачам й студентам університету в роки Великої Вітчизняної війни;
- провести комсомольський День науки в двох школах підшефного району;
- йдучи на зустріч 50-річчю утворення піонерської організації ім. В. І. Леніна, надати найбільш дієву допомогу підшефним комсомольським і піонерським організаціям по гідній зустрічі цієї знаменної дати;
- в листопаді 1972 року провести на факультеті огляд-конкурс на кращу студентську експериментальну роботу;
- протягом року провести в усіх групах курсів вечорні диспути під девізом «Що ти знаєш про братню республіку?»;
- провести тематичну конференцію на тему «Союз непорушних республік вільних».

Всю свою роботу комсомольська організація разом з деканатом, суспільними організаціями під керівництвом партійної організації й надалі буде спрямовувати на успішне перетворення в життя історичних рішень XXIV з'їзду КПРС й завдань, які втілюють з доповіді Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва на Першому Всесоюзному з'їзді студентів.

Від імені комсомольської організації
біологічного факультету
КОМСОМЛЬСЬКЕ БЮРО ФАКУЛЬТЕТУ.

В ПАРТКОМІ ОДУ

УВАГУ — СТУДРАДАМ ГУРТОЖИТКІВ

Одним з головних питань, що розглядалися на черговому засіданні парткому ОДУ, було обговорення доповіді комісії, що перевіряла роботу студрад в гуртожитках. Члени комісії і комуністи, які взяли участь в обговоренні, відзначили, що новообрані склади студрад справляються в основному зі своїми завданнями.

На засіданнях регулярно слухають і обговорюють питання, пов'язані з побутом і дозвіллям студентів, питання дисципліни, політико-виховної роботи і санітарного стану гуртожитків. Велику допомогу надають замполіти. В гуртожитках регулярно читаються лекції, проводяться вечори відпочинку, зустрічі з цікавими людьми.

Однак є й істотні недоліки. Немає належного контролю і контакту студрад з громадськими організаціями факультетів — особливо студради гуртожитку № 3 з факультетом романо-германської філології; сектори студрад не мають контактів з відповідними секторами профкому університету, члени профкому рідко відвідують гуртожитки.

Є чимало порушень дисципліни, санітарного стану, не всюди є підшивки газет та журналів тощо. В прийнятому рішенні накреслені заходи істотного покращення роботи студрад.

Тема розмов у студентів зараз дуже вузька — сесія. Тихими стали дотепники. Пора відповідальна. І коли у тих, хто сумлінно працював протягом семестру, вона не викликає великих турбот, то студенти, які несерйозно ставились до занять, мусять працювати дуже багато. І невідомо, чи їй це зараз допоможе. Тільки щоденна праця може бути запорукою успішного складання заліків та іспитів.

Сьогодні напружено працюють всі — і «сильні» і «слабкі» студенти, бо ж успішне складання сесії — це і добрий настрій на майбутній семестр.

Фот. В. КАМІНСЬКОГО.

С
Е
С
І
Я

ВІРНИЙ ПОМІЧНИК ПАРТІЇ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

енко; на фізичному факультеті — М. Савусін, Е. Григорян; на філологічному факультеті В. Савруцький, Л. Чуфістова; на біологічному факультеті В. Іваніца, В. Ольшанецька; на геолого-географічному факультеті — А. Бочева, А. Авдейчик; на юридичному факультеті В. Сратулат, Н. Мірошніченко, на факультеті романо-германської філології — Б. Горбіс, О. Філімонов.

Але є й не серйозні студенти. Вони підводять наш колектив. В навчанні, як правило, недисципліновані, пасивні в громадському житті. Є, на жаль, сьогодні в нас деякі молоді комуністи, які не є ще гідним прикладом. Так, студент II курсу біологічного факультету Закусило порушує трудову дисципліну, погано готується до практичних занять, не завжди відвідує партзбори.

Підвищення успішності багато в чому сприяв огляд-конкурс кращу академічну групу, оголошений комітетом комсомолу на честь XXIV з'їзду КПРС. Групи, які посіли призви-місця (I — четвертий курс історичного факультету, II — група обчислювачів четвертого курсу мехмату, III — студенти-геологи геолого-географічного факультету), нагороджені грамотами й вимпелами комітету комсомолу.

На першому етапі Ленінського заліку «Рішення XXIV з'їзду КПРС — в житті» ми намітили особисті й групові комплексні плани. Тепер нам слід їх втілити в життя. Це — одне з головних завдань комсомольської організації в ході проведення Ленінського заліку.

Слід звернути особливу увагу на роботу з першими курсами. Допомогти їм якнайшвидше увій-

ти в студентський ритм життя, як це роблять комсомольські організації механіко-математичного й хімічного факультетів. Вже зараз слід думати про набір 1972 року.

Важливе значення для покращення якості знань має організація учбового процесу. Неприпустимі четверті й п'яті пари, а також й те, що в один день буває по два-три семінарських заняття. Хіба можна добре підготуватись до них?

На Всесоюзному зльоті студентів Л. І. Брежнев підкреслив, що зараз особливо гостро стоїть питання про роль молоді в науці, а шлях до науки лежить через НСТ. Тепер в нас значно зросла наукова активність студентів. Про це свідчить збільшення числа друкованих робіт, прочитаних на конференціях доповідей, багато студентів беруть участь у наукових конференціях вузів країни.

Однією з форм наукової студентської роботи була участь членів НСТ у всесоюзних, республіканських й районних оглядах-конкурсах студентських робіт.

В цьому році ми представники на здобуття премії імені Ленінського Комсомолу роботи студентів Н. Іванової (хімічний факультет), М. Василевського (механіко-математичний факультет), В. Золотарьова (геолого-географічний факультет), В. Безденежного (фізичний факультет). А нещодавно випускники механіко-математичного факультету М. Василевський став першим лауреатом премії Комсомолу України не тільки в університеті, але і в Одесі.

Говорячи про роботу НСТ, не можна не відзначити, що є в нас ще цілий ряд недоліків. І, перш за все, в роботі голів НСТ факультетів за винятком історичного, юридичного та хімічного факультетів. Ради НСТ факультетів ще

не стали дійсно бойовим штабом науково-студентської роботи на факультетах. Мало сил й енергії віддають ще ради НСТ факультету романо-германської філології, філологічного, фізичного факультетів в організації і проведенні конкурсів. Так, на останній республіканський конкурс факультет романо-германської філології не представив жодної роботи.

Одним з важливих засобів трудового виховання й допомоги нашому народному господарству є студентські будівельні загони, про них дуже тепло сказав Л. І. Брежнев на зльоті студентів, однак з боку партбюро факультетів цьому важливому питанню приділяється ще не достатня увага.

Погано стоять справи з побудовою гуманітарного корпусу з вини будівельних організацій. Комсомольська організація повинна зробити все можливе, щоб допомогти керівництву університету виправити становище. З 15 листопада по 1 січня працює СБЗ в кількості 24 особи, потім буде сформовано ще один загін. Нам уявляється, що рішення комсомольської звітно-виборної конференції об'явити університетський корпус гуманітарних факультетів ударною комсомольською будівлею сприятиме активізації будівельних робіт.

В університеті проводиться значна робота по організації культурного відпочинку студентів. Гарні спільні вечори проводять юристи з філологами, цікаві вогниці проходять на механіко-математичному, історичному факультетах. На факультетах працює 22 різних колективів художньої самодіяльності, при студклубі працює 10 загально-університетських колективів.

Традиційним є проведення оглядів художньої самодіяльності факультетів. В цьому році був проведений огляд не так, як завжди.

Проводились, за прикладом мехмату, дні факультетів. Це дало можливість стимулювати регулярну роботу колективів художньої самодіяльності факультетів, всто культурно-освітню роботу.

За результатами такого огляду перше місце посів механіко-математичний факультет, друге — історичний, третє поділили філологічний факультет романо-германської філології. Значно краще поставлена робота на біологічному та юридичному факультетах в порівнянні з минулими роками. Справедлива критика допомогла. Думається, що допоможе сьогоднішня критика й фізикам.

Значне місце в житті молоді повинен займати спорт. Комсомольське бюро факультетів в цьому напрямку разом з кафедрою фізвиховання проводять значну роботу. В університеті тренуються студенти в 27 секцій. В спартакіаді університету беруть участь понад 3000 чоловік.

Однак нема ще належного контакту спорт-секторів факультетів з кафедрою фізвиховання, нема чіткого контролю з боку факультетів за відвідуванням занять й тренувань студентів.

Комітет комсомолу приділяє увагу й побуту студентів. Члени комітету комсомолу часто бувають в гуртожитках, були присутніми на засіданнях студрад. «Комсомольський прожектор» проводив неодноразові рейди в буфети й їдальні при гуртожитках й разом з профкомом ліквідував недоліки.

Говорячи про побут, хочеться зробити ще одне істотне зауваження комсомольським бюро факультетів, за винятком філфаку, за те, що вони в гуртожитках проводять мало роботи, й особливо це стосується комсомольського бюро фізичного факультету.

Непогано було б перенести полі-

тико-виховну роботу групи, курсу у гуртожиток. Але члени комсомольського активу, що живуть в основному в гуртожитку, переступивши поріг його, знімають з себе повноваження. Мовляв, нехай всім займається студрада. Адже групкомсорг чи комсорг повинен завжди залишатись на своєму місці.

Сьогодні студенти — завтра — вчені, керівники виробництва, педагоги, письменники, державні діячі — люди, які через 10—15 років придуть до керівництва економічним і культурним життям країни.

Формування світогляду студента визначається багатьма факторами. Першорядним з них є творче й ретельне вивчення студентами теоретичної спадщини Маркса, Енгельса, Леніна — основи всіх наук, глибоке ознайомлення з історією нашої партії, з практикою комуністичного будівництва.

Керуючись головним завданням Ленінського комсомолу — виховувати юнаків та дівчат на величній ідеї марксизму-ленінізму, на героїчних революційних, бойових та трудових традиціях комсомольської організації університету разом з військовою кафедрою, профкомом проводять екскурсії з видатними людьми, з ветеранами революції та комсомолу.

Проводяться екскурсії до музею КОДВО, але тут, ініціатива належить не комсомольським бюро факультетів, а викладачам військової кафедри. Ми повинні з відповідністю сказати, що між факультетськими комсомольськими організаціями і військовою кафедрою нема ще справжніх ділових зв'язків.

Важливе місце по військово-патріотичному вихованню в університеті займають клуби «Іскра», створений при кафедрі КПРС, «Слово й зброя» — на філологічному, «Клуб цікавих зустрічей» — на юридичному факультеті.

Університет готує велику групу лекторів-пропагандистів. Вони нав-

Днями — залік з уроку звукотехніки у студентів другого курсу Іспанського відділення факультету РГФ. Тому не можна гаяти зараз часу.

Наш фотокореспондент заглянув до кабінету усного мовлення саме тоді, коли проходив урок звукозапису у другокурсників.

Уважно слухають пояснення лаборантки С. Єрмошкін та Ю. Демідов, бо треба вміти добре користуватись учбовим приладдям. Тоді й освоювати мову буде легше.

Фото В. КАМІНСЬКОГО.

Попереду практика

В лютому-березні 1972 року у студентів четвертого курсу філологічного факультету має відбутись педагогічна практика в школах Одеси.

Підготовка до важкої, але дуже цікавої роботи в школі вже почалась. Студентам-четверокурсникам читається спеціальний курс лекцій з методики викладання російської мови й літератури.

Вчитель повинен прищеплювати учням ті кращі ідеї й життєві принципи, які були вироблені видатними вітчизняними й зарубіжними письменниками.

Перед кожним вчителем стає питання: як, за допомогою яких засобів добитись найбільш повного й осмисленого засвоєння учнями таких складних й необхідних кожній людині предметів, як російська мова й література? Про це йде мова на лекціях і практичних заняттях, які проводять доценти М. І. Ілляш та Л. М. Чепурнова.

До кожного практичного заняття студенти повинні підготувати й провести урок з певної теми. В аудиторії створюється атмосфера класу середньої школи. На протяженні 30-40 хвилин студент, що вступає в ролі вчителя, проводить опитування «учнів», пояснює новий матеріал, дає завдання додому. Після кожного такого уроку відбувається обговорення тільки що прослуханого, вносяться по-

правки і пропозиції, які враховуються наступним «вчителем».

Що дає така робота?

— Користь від практичних занять з методики викладання, — говорить Л. М. Чепурнова, — полягає в тому, що студенти знайомляться з новими програмами, шкільними підручниками, складають план проведення уроку, вчать розраховувати учбовий час. Вся робота ведеться студентами з великим зацікавленням. Практичними заняттями я задоволена. М. І. Ілляш вважає, що мета занять з методики викладання — підготувати студентів до першої в їх житті зустрічі з школою як викладача, познайомити їх з специфікою роботи в різних класах середньої школи.

Важливим, на думку М. І. Ілляша, моментом в роботі на практичних заняттях є обговорення проведеного уроку. Воно допомагає виявити слабкі й сильні сторони прослуханого уроку, під час обговорення вносяться пропозиції по покращенню підготовки таких уроків. До цього можна додати тільки, що вже зараз у нас, студентів четвертого курсу, вироблюються ті практичні навички, які в подальшому допоможуть нам виконати високі вимоги, що ставить до школи держава.

І. ЦЕПЕНЮК,
студент четвертого курсу
філологічного факультету.

Потрібна праця

У кінці 1971 року у виданні нашого університету був опублікований «Інверсійний словник української мови», випуск перший. Цей словник на 120 тисяч слів уклав колектив співробітників кафедри української мови за шестимісячним «Українсько-російським словником» Інституту мовознавства УРСР.

Повністю до друку «Інверсійний словник української мови» був підготовлений майже п'ять років тому. Та з багатьох причин його друкування довго не починалось. І ось, нарешті, з'явився перший випуск його. Поява цієї досить прихильно сприйнята мовознавцями нашої республіки.

В опублікованій частині «Інверсійного словника» надруковано тільки 22 тисячі українських слів! І якщо такими темпами буде друкуватись словник, то коли ж тоді така корисна праця буде практично впроваджена в життя!

У наш космічний вік корисні й потрібні праці треба друкувати швидкісними темпами. Сподіваємось, що наукова частина нашого університету звачить на наші побажання.

А. А. МОСКАЛЕНКО

НАЗРІЛІ ПРОБЛЕМИ

Розповідає заступник декана геолого-географічного факультету І. В. Носирев.

— З першого дня навчання ми особливу увагу приділяли першокурсникам. Крім лекцій про університет, роботу кафедр факультету, ми проводили з першокурсниками спеціальні, бесіди, в яких розкривали «секрети» навчання. Нещодавно

відбулася спеціальна наукова рада факультету, на яку ми запросили викладачів фізики, хімії та математики. Як відомо, саме з цих предметів відстають першокурсники. Викладачів цих дисциплін запрошуємо також на засідання кафедр. Крім того, агітатори першого курсу (до речі, цього року ми призначили на ці посади кращих

викладачів і організаторів) мають постійний контакт з викладачами. І все ж, говорити, що картина нас радує, ми ще не можемо. Є така закономірність: відмінники школи навчаються не так, як ми чекали від них.

У нас і з батьками всіх студентів досить тісний контакт. Ми бесідували майже з полонивою ба-

тьків всіх студентів, що навчаються на факультеті. А якщо є необхідність, ми викликаємо їх навіть з-за меж нашої області. Вважаю, що назріло питання про проведення загальних батьківських зборів.

По результатах коллоквиумів, практичних занять викладачі щотижня зв'язують, відзначаючи не досить сильних, тих, хто викликає тривогу. До останніх ми підклю-

чаємо сильних. І це дає свою наслідки.

Добре працює на факультеті студентський деканат. Ми щотижня вимагаємо відомості про відвідування лекцій. Зараз пропуски різко зменшились.

Щоб краще ознайомити студентів-першокурсників з тим, що на них чекає в сесію, ми збирали всіх на відкриту зустріч з викладачами, де вони мали змогу задавати

будь-які питання і одержати вичерпні відповіді.

У перші місяці відвідування лекцій цілком тижнями складало 100 процентів, але пізніше, відвідування першокурсників різко знизилось.

Сподіваємось, що велика робота, яку провели викладачі, партійна, комсомольська та профспілкорова організації факультету дасть добрі наслідки.

чаються в школі, якою керує доцент П. Г. Чухрій. Всього в школі навчається 160 чоловік. Заняття проводяться один раз на місяць в загальноуніверситетському масштабі і один раз пофакультетно.

Велику роботу проводить комсомльська організація університету по інтернаціональному вихованню студентської молоді й зміцненню зв'язків з братніми спілками молоді. В університеті існує інтеррада, в якій працюють іноземні та радянські студенти. Комітет комсомолу, інтеррада, деканат по роботі з іноземними студентами в тісному контакті координують й визначають свою роботу. Стало доброю традицією на факультеті романо-германської філології проведення вечорів інтернаціональної дружби, на які запрошуються студенти-іноземці, що навчаються в університеті та в інших вузах міста. Проводяться зустрічі з різними делегаціями, що відвідують наше місто. Проводяться спільні вечори, присвячені знаменним датам в житті країн студентів, які навчаються в університеті.

Добрим починанням стали зустрічі в комітеті комсомолу. Такі зустрічі були з в'єтнамськими, німецькими, чеськими студентами і студентами з африканських країн. На цих зустрічах йде розмова про історію комсомолу, про міську та університетську комсомольську організацію, їх структуру, роботу.

В. Матковський торкнувся також питань організаційної роботи комсомолу і наприкінці сказав, що студентство університету відчуває ту відповідальність, яка стоїть перед нею у виконанні завдань, поставлених XXIV з'їздом КПРС та XXIV з'їздом КП України і у виступі Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва на I-му Всесоюзному з'їзді студентів.

В дебатах виступили комуністи та комсомольці вузу. Першим слово взяв доцент П. Маркушевський. Він вказав на ту велику ро-

боту, яку проробили молоді викладачі та комсомольці, написавши історію комсомолу університету. Цей труд не мусить лежати. Його треба видати. Виступаючий торкнувся також стану художньої самодіяльності та питання про активізацію роботи кімнат бойової та трудової слави.

Член бюро юридичного факультету М. Волков основну увагу в своїй промові звернув на роботу партійного бюро факультету з молодими комуністами. Торкнувся питань пропаганди, спорту, говорив про клуб цікавих зустрічей.

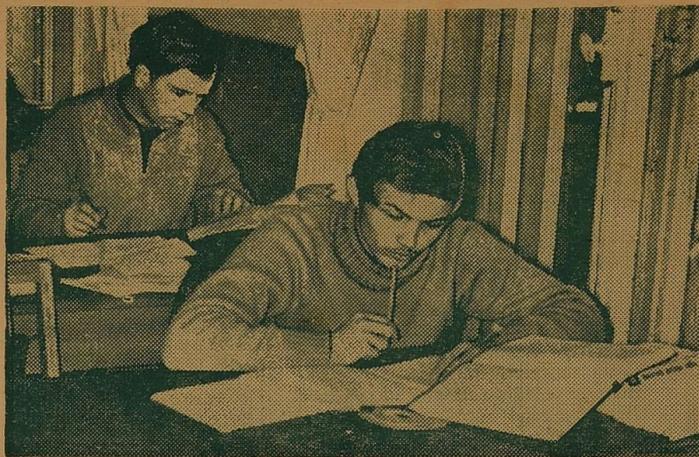
Про стан військово-патріотичного виховання молоді говорив голова комітету ДТСААФ Г. Гунченко. Він торкнувся багатьох інших питань, зв'язаних з роботою комсомольських організацій факультетів та комітету комсомолу вузу в цьому напрямку.

С. Скороход інформував збори про роботу комсомольських організацій механіко-математичного факультету. Йй, як сказав виступаючий, велику допомогу надає партійне бюро, що дало змогу зробити роботу дієвою і цілеспрямованою.

Трудова дисципліна студентів історичного факультету була в полі зору В. Дорофєєва. Виступаючий розповів про те, що зроблено, щоб вона поліпшилась, також розповів про роботу з першокурсниками, що корисного зроблено комсомольцями і що слід ще зробити.

Проректор по учбовій частині Д. І. Поліщук вказав на ті великі завдання, що стоять перед комсомольськими організаціями факультетів та комсомолією всього вузу в навчання, науковій та виховній роботі. Виступаючий відзначив добре починання комсомольців механіко-математичного та фізичного факультетів, які організували заочну школу по підготовці до вступу у вуз.

Збори одностайно прийняли рішення.

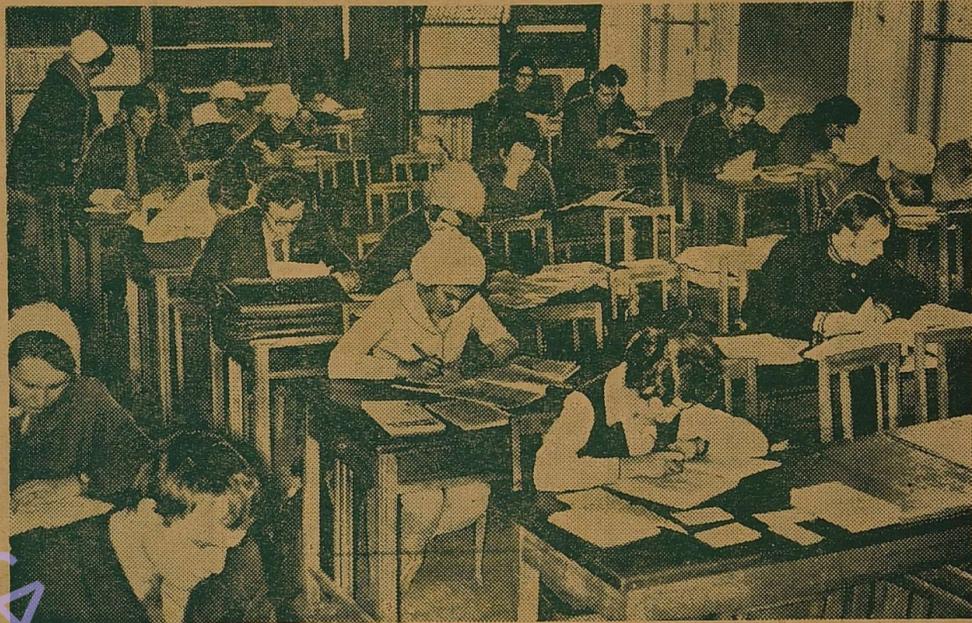
В залах студентської бібліотеки чути тільки шарудіння паперу й скрипіння авторучок та шарикових карандашів. Тут можна повністю заглибитись в конспекти, підручники та іншу літературу.

Ні пуха вам, ні пера в цій сесії!

Фото В. КАМІНСЬКОГО.

В БІБЛІОТЕЦІ

С
Е
С
І
Я

ВИЙШЛИ
З ДРУКУ

КОРИСНА КНИГА

Нещодавно до наукової бібліотеки надійшла монографія вченого університету І. І. Кобиляцького «Методи навчально-виховної роботи у вищій школі». Книга вийшла з видавництва Львівського університету.

В передмові до книги відзначено, що досі немає чітко визначеної науки про підготовку і формування фахівця у вищих навчальних закладах. Останнім часом проблема педагогіки вищої школи досліджується окремими кафедрами університетів та педагогічних інститутів. Створення курсу педагогіки вищої школи є назрілим питанням.

Навчання і виховання у вищій школі мають свої суттєві особливості, там діють закони, властиві лише навчально-виховному процесу підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Навчальний процес у вищій школі має два аспекти: 1) навчання як система цілеспрямованих дій викладачів, що розрахована на передачу студентам наукових знань, формування їй особи; 2) навчання як учбова діяльність студентів, яка відбувається за учбовим планом (лекції, семінари тощо). Відзначено, що учбова діяльність викладачів та студентів перебуває у тактичній єдності, що діяльність студентів в учбовому процесі виступає як активний компонент і набуває все більшого значення.

Поліпшення підготовки фахівців вимагає постійного вдосконалення змісту навчання, в цьому плані велике значення має впровадження в навчальний процес принципів наукової організації праці викладачів та студентів, застосування програмованого навчання, технічних засобів тощо.

Монографія І. І. Кобиляцького складається з семи розділів.

В першому розділі «Методи викладання у вищій школі» автор докладно розглядає методи викладання і навчання студентів і умовно класифікує їх на: 1) методи, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентів (лекції, роботи з книгою, консультації то-

що); 2) методи застосування знань і набуття умінь та навиків (семінарські, практичні та лабораторні заняття, праця на виробництві, курсові, дипломні роботи та інше).

Методи викладання і навчання є засобами учбової діяльності викладачів та студентів, з допомогою яких у вищих школах формується молодий спеціаліст.

Автор робить висновок, що оволодіння методами навчального процесу вищої школи — складна педагогічна справа, яка вимагає врахування вікових особливостей студентів, знання їхньої психології, оволодіння закономірностями навчального процесу, формування особи та інше.

В розділі «Лекційний метод викладання навчання у вищій школі» автор розповідає про призначення лекції, про її суть, зупиняється на питаннях побудови лекції, розглядає питання, чи існує лекторський талант, наводить приклади з досвіду проведення лекцій, подає план лекцій. Докладно розповідається, як готуватись до лекції, виробити методіку, мовне оформлення, техніку читання, звертає особливу увагу на контакт викладача з аудиторією, торкається питання активізації, унаочнення, відкритих лекцій та інше.

Розділ «Семінарські та практичні заняття у вищій школі» наводить дидактичну характеристику практичних занять, розглядає проблеми семінарських занять, роботи у лабораторіях.

Четвертий розділ присвячено самостійній роботі студентів І. І. Кобиляцький розповідає про дидактичні особливості самостійної роботи, дає поради в керівництві самостійною роботою, торкається питань індивідуальних графіків навчання, розглядає питання самостійної роботи при заочній та вечірній формі навчання. В цьому ж розділі розглядаються проблеми практики у вищій школі: учбової, виробничої та переддипломної.

Окремий п'ятий розділ присвяче-

но питанням перевірки і оцінки знань студентів. Автор зосереджує увагу на особливостях обліку у вищій школі, аналізує критерії оцінок, види, методи, педагогічні вимоги до обліку знань.

Питанням наукових основ виховання у вищій школі присвячено шостий розділ книги. В розділі зосереджена увага на питаннях комуністичного виховання студентів, єдності у формуванні переконань, навичок та почуттів громадської діяльності; як вирішального фактору виховання, обґрунтована проблема відповідальності студентів за свої дії, розглядаються питання єдності довіря, поваги і вимогливості тощо.

Сьомий, заключний розділ присвячується загальним методам виховання студентів. В книзі стверджується положення, що методи виховання у вищій школі — це система засобів всебічного формування молодого спеціаліста, який готується до фахової та громадської діяльності. Окремо розглянуто методи виховання через учбовий процес, виховання на героїчних традиціях, прикладах виховання через громадську діяльність, методи самовиховання, заохочення, примусу та покарання.

У висновках автор відзначає, що формування педагогіки вищої школи, як самостійної науки можливе при глибокому вивченні і узагальненні досвіду вузів. Педагогіка вищої школи — це наука, яка трактує і розкриває закономірності, властиві життю, розвитку та діяльності вищої школи. Лише єднання традиційних, випробуваних методів навчання з новими дає єдину дидактичну основу педагогіки вищої школи.

Книжка І. І. Кобиляцького розрахована на молодих викладачів і аспірантів вузів і є першою спробою підійти до педагогіки вищої школи з позиції наукового трактування. Книга допоможе викладачам розібратись в складних питаннях навчальної і виховної роботи у вищій школі.

В. ТЕРЛЕЦЬКА

Обговорюємо проблеми молоді світу капіталізму

Молодь — проблема, від вирішення якої залежить прогрес та розвиток суспільства. В чому ж причина того, що в двадцятому сторіччі, сторіччі надзвичайного розвитку економіки, в якому, як ніколи надається можливість знайти продуктивні застосування своїх сил, в період, як стверджують буржуазні соціологи, «процвітаючого народного капіталізму»

По Європе мрочно бродять парни Мрочно бродять парни по Америке?

В. Г. Белінський говорить: «Людина народжується не на зло, а на добро; зло ховається не в людині, а в суспільстві». У хитрі є багато спільного з зайвими людьми, описаними класиками російської літератури XIX сторіччя (Онегін, Печорін, Обломов).

«Виклик і погіб» хіппі, незадоволення молодих, забезпечених людей своїм суспільством, яскраво свідчить про моральну кризу в їх душах, небажання миритися з «демократичними» порядками їх «демократичного» суспільства. Своім пасивним протестом вони показують світу жахливі протиріччя імперіалізму і його устоїв, які так намагаються приховати гучними фразами буржуазні соціологи.

Отже, молодь крупних країн капіталізму — ось основна тема чергового вечора в кафе «Аристон», підготовленого активом студентського клубу біологічного факультету. Про Францію, Англію, Америку розповідали ті, хто побував там. Це ректор університету професор О. В. Богатський, завідувача кафедрою англійської мови і літератури В. А. Кухаренко, декан фізичного факультету В. В. Сердюк. На вечорі виступали секретар партійної організації ОДУ Л. Х. Калуст'ян, а також наші зарубіжні друзі — студенти університету, які приїхали з НДР, Чехословаччини, Болгарії, В'єтнаму, Танзанії, Конго та інших країн. Вечір мав характер зворотнього зв'язку, надійшла велика кількість питань з проблем, що цікавлять студентів.

Учасники засідання дійшли висновку, що прогресивна молодь XX сторіччя знайде в собі сили, щоб допомогти своїм ровесникам країн капіталізму, і разом вони відшукують шлях до життя — шлях демократії та соціального прогресу.

Р. ШАТЛОВА,

студентка третього курсу філологічного факультету.

СПОРТ

Першість з шахів

Відбулась першість факультетів з шахів. У боротьбі брали участь всі дев'ять факультетів, розбиті на дві групи. В складах команд — студенти аспіранти, професори, інші співробітники вузу. Впевнено посіла перше місце у своїй групі дружна команда фізфаку, яка у матчі зі своїми основними суперниками — біологами перемогла з рахунком 3,5:1,5. Добре грав в цій команді першорозрядник Є. Кондрат'єв, який приніс 100 процентів очок.

Суперники фізиків у двобої за звання чемпіона стали шахісти мехмату, які набагато відірвались від своїх конкурентів. Слід особливо відзначити гру професора Черехово, який у будь-якому шаховому змаганні завжди знаходився у гарній спортивній формі. Уперта боротьба, яка проходила між фізиками і математиками, визначила чемпіона: ним стала команда мехмату. Третє місце розігрувалось між біологічним факультетом та факультетом РГФ. Біологи перемогли.

Твор- чість

В країну знань

Цікаво проходять заняття спеціального семінару на IV українському «Творчості І. К. Карпенка-Карого», яким керує доцент І. Я. Заєць. Реферати, дискусії, полеміка. І народжується пропозиція — відвідати музей великого письменника і актора на хуторі «Надія».

Господарська частина виділяє спеціальний автобус і ми прямуємо на Кіровоградщину — землю, яка дала світові І. Карпенка-Карого і М. Кропивницького, І. Микитенку і Ю. Яновського.

Містечко Рівне розташоване по обидва береги річки Чорний Ташлик. Тут, в кінці села, трудівники колгоспу «Світанок» побудували музей своєму земляку, визначному прозаїку і драматургу Івану Микитенку. Знайомимось з музеєм і знову в путь-дорогу.

Не доїжджаючи кілометрів 50 до Кіровограда, трохи осторонь автостради, серед степу перед нашим зором виринув розкішний гай. То державний заповідник, сад-музей Карпенка-Карого, хутор «Надія». Назвав так письменник садибу на честь своєї рано померлої дружини Надії Карпівни Тарковської.

«Надія» — зелений, затішений куточок нашої славної Радянської України. Тут існував (ще й досі існує) звичай: хто сюди приїжджав, садив дерево. Так виріс могутній сад, який займає тепер десять гектарів. Йдемо його алеями повз величезні столітні дуби, що носять ім'я тих, хто їх садив — Карпенка-Карого, Кропивницького, Заньковецької, Садовського, Саксаганського, Садовського-Барилоті, Затиркевич-Карпінської.

На широкій алеї нас зустрічає директор музею, внук Карпенка-Карого Андрій Юрійович Тобілевич.

Андрій Юрійович веде нас в музей, збудований в 1969 році. Життя і творчість І. Карпенка-Карого нам розкрилось в усій величчю й глибині. Безрадні дитинство, важка чиновницька служба, заслання, звичайна боротьба за український народний театр. Тут ми вперше побачили рідкісні видання п'єс Карпенка-Карого, рукописи його листів, творів, донесення поліції. Широко представлена тут артистична діяльність Тобілевичів.

Неподалік пам'ятника Карпенку-Карому, примружившись, стоїть хата, збудована ще Карлом Адамовичем. Йї рівно сто літ. Тут зберігаються особисті речі родини Тобілевичів. Тут написав Карпенко-Карий знамениту п'єсу «Сто тисяч», яка й досі не сходить з підмостків наших театрів. На хуторі «Надія» Карпенко-Карий створив і такі шедеври драматургії, як «Хазяїн», «Сава Чалий», «Суета», «Житійське море» та ін.

Пемо воду з Карпенкового джерела, дякуємо вдячному Андрію Юрійовичу. Збагачені знаннями, радісно схвилювані, повертаємось до рідного університету.

П. ВАЩУК,
студент IV курсу
філологічного факультету.

ДОРОГА НА ГДАНЬСК

Солнцем вспахана рань.
Воздух чист, будто крик
лебединий.

Гдыня, Сопот и Гданьск —
Три цветка, что сроднились
в единый.

Корпуса заводские,
Июльского лета пейзаж.
Возле доков перрон
Подплывает сереющей льдиной,
И пустеет вагон,
Как в упорном бою патронташ.
С мастерством и умом
Возродил себя в точности город
В окнах стройных домов
С ветерком обнимаются шторы.
На изящные улицы
Выбежал дождь озорной.
Труд не тлеет как трут.
Он горячим стучится мотором.
Здравствуй, мускул рабочий
И шум стапелей, у которых
Я волну черноморскую
Слил бы с балтийской волной.

О. ДОРОХИН.

РІДНА ЗЕМЛЯ

Рідні простори землі,
Даль від Курил до Дунаю,
Всі ви, як сон, чарівні,
Вас я в піснях прославляю.
Як не любити тебе,
Земле великого краю,
Небо твоє голубе,
Квіти зеленого маю.
Як не гордитись мені.
Ленін гордився тобою,
Рідні простори землі
Він ошасливив собою.
Краю свободи, труда,
Земле Радянська, квітуча,
Всіх п'ятирічок хода —
Міць нездолана, мотуча.
Земле Радянська моя,
Всесвіту гордість і слава,
То розцвітає, сія,
Леніна рідного справа.

С. ГРИГОРАШ

РАНОК.
Фототюд С. Єфімова.

З ФОЛЬКЛОРНИХ ЗАПИСІВ

Ой у полі, в полі
Дуб на дуб схилився
Поки син — дитина,
Поки не женився

А як оженився,
Та й взяв собі жінку,
То став забувати
Про рідну матінку.

Ой під калиною
Трава схилилася,
Мати жито жала
Іхав син в машині,
Мати не впізнала

Ой же кидай мати
Цее жито жати,
Поїдем додому
Пити й ще гуляти.

Не покину сину
Цего жита жати,
Бо не маю, сину,
Чим тебе вгощати.

Посадив в машину
Жінку ще й дитину,
А мене стареньку
На полі покинув.
Рушила машина,
Кабіна закрилась,
А стара матінка
Слізюньками вмилась.

Ой під калиною
Трава схилилася,
Молода дівчина
Та й зажурилася.
Ой під калиною
Трава зелена

Записано від колгоспниць с. Гавришівки Вінницького району, Вінницької області Криничної Палажки Степанівни (1895 р. н.), Криничної Марії Марківни (1924 р. н.), Криничної Надії Марківни (1921 р. н.), Новицької Ганни Василівни (1917 р. н.), Станіславчук Онисі Олександрівни (1910 р. н.) в липні 1969 р. доцентом П. Т. Маркушевським.

Чи я тобі, синку,
Головки не мила,
Ти ж мене покинув,
Щоб я голосила.
Чи я тобі, синку,
Сорочки не прала,
Ти ж мене покинув,
Щоб я бідувала.

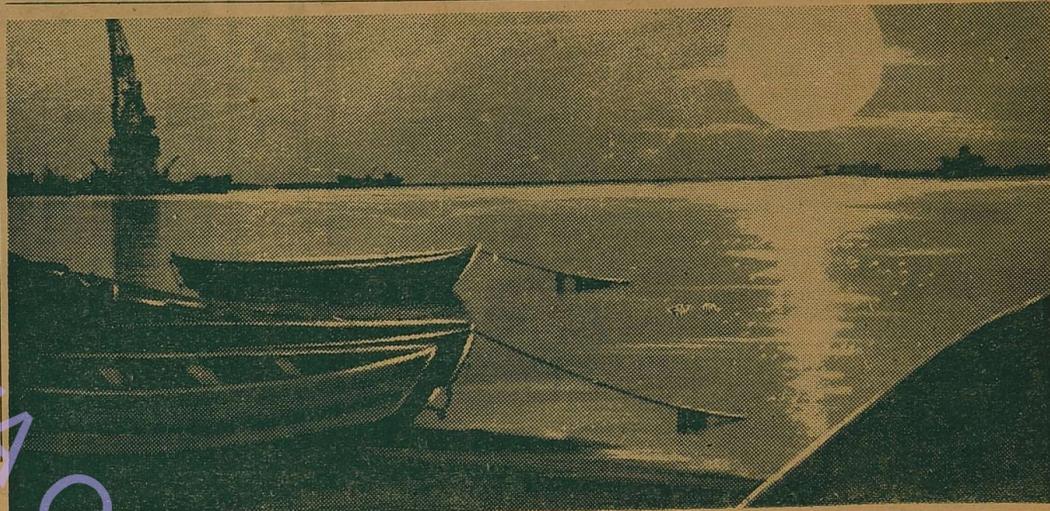
Ой через кого ж ти
Та й засмучена.
Любила милого
Любила довгий час,
Прийшла недоленка,
Та й розлучила нас.

Некрасовський вечір

У велику програму заходів, присвячених 150-річчю від дня народження великого російського поета М. О. Некрасова, входив і вечір, що відбувся не-

щодавно на біологічному факультеті. На ньому з лекцією «Некрасов і Україна» виступив доцент кафедри української літератури П. Т. Маркушевський.

Після лекції відбувся концерт. Солостка Одеської державної філармонії, заслужена артистка УРСР Олександра Фоменко виконала пісні на слова М. О. Некрасова і російські народні пісні. Акомпонувала Н. Е. Соколовська.

НАЙПРЕКРАСНІША З МУЗ...

Володимир
ЗІНЧЕНКО

Легкі, вільні й музичні, дивовижно тонкі й задушевні вірші. Вони ніби самі вилились з душі, ніби-то самі слова невимушено виникли з хаосу понять і непомітно, органічно з'єдналися в мелодію, яка вимагає музики. Їх добре співають. Сонце, вітер, безкрая осені, чисті пориви світлої душі, що зливаються в єдину, красиву пісню життя, творчості, створюють найпрекраснішу з муз — Гармонію. Така поезія Володимира Зінченка.

Здається дивним й неприродним, що він не друкував останнім часом своїх творів, не оформив написане в збірку. Він мав на неї право, мав можливість видати її — сам він, працюючи завідуючим редакцією художньої літератури видавництва «Маяк», допомагав багатьом молодим в їх перших книгах. Але дивним це здається тільки тим, хто мало знав Володимира Юхимовича, хто й не намагався говорити з ним про його твори. Тим, хто мав можливість пізнати його трохи ближче, було зрозумілим, чому так сталося. Він був настільки вимогливим до себе (і до інших), що не вважав можливим навіть говорити серйозно про свою творчість. Дивна, часом навіть болісна скромність, чутливість великого серця — риси, що відрізняли Володимира Юхимовича в житті і в літературній діяльності.

Він прийшов до університету зовсім юним, і зразу ж заявив про себе. Багато викладачів запам'ятали його як здібного студента, талановитого поета. Це не перебільшення: вже тоді у молодого Володимира проявилась незвичайна жага знань, прагнення творчо освоїти надбане в університеті, самостійно урозуміти все, чого вчили його в стінах філфаку. На одному з фото того часу — Воло-

димир, коли вчився на другому курсі. Текстовка до фото зазначала: «Успішно працює над курсовою роботою студент II курсу філологічного факультету В. Зінченко».

Вимогливість до себе, бажання вібрати якнайбільше знань, намагання розібратись у всьому, вміння працювати над собою дало свої плоди: він був винятково освіченою, грамотною й інтелігентною людиною, великим книголюбом. Його дім нагадував бібліотеку — всюди стелажи.

...Пожовклі сторінки університетської газети «ЗНК». Набрані латинським курсивом його перші вірші, жирним петином — твори цілинного циклу. Скільки в них справжньої поезії, пристрасті, чуйності, вміння вловити потаємне в ритмах й мелодіях життя! А вітм, читачі самі в цьому переконаються, коли прочитають їх. Його перу належали оригінальні переклади з польської, чеської, німецької.

Варто відібрати краще з написаного і перекладеного Володимиром Зінченком і у видавництві «Маяк» видати окремою збіркою.

Він не став поетом в загальноприйнятому смислі. Він став редактором творчості інших — принципіальним, необхідним, справжнім другом письменників. Скільки книг він дав путівку в життя! Редагував книги й наших (й своїх) викладачів — Г. В'язовського, І. Дузи, П. Маркушевського. Він не став поетом в загальноприйнятому смислі, але він був поетом в усьому своєму житті.

По-різному йдуть від нас люди. Є втрати, з якими не примирившись серцем, примиряється розумом. З цією втратою примиритись неможливо. Ані розумом, ні, тим паче, серцем. Йому було всього 36 років...
А. КУЗЬМІН.

Рядки з цілинного блокнота

Фантаста дивного уява
Не в силі справді осягти
Твою просту буденну справу.
Усе, що звично робиш ти.
Його уяві не під силу
Твої ниви далечинь,
Яку твоя рука зростила
В пориві доблесті й сумління.
Йому ніколи не збагнути
(Бо він не практик, а
фантаст).
Що може дати земля розкута
Що нива вирана дасть.

Здивуєш ти його, юначе,
Здивуєш надто, через край,
Якщо випадком він побачить
Твої ниви урожай.
І буде він даватись диву —
За строк який, коли змогла
Заколотитись буйно нива,
Де вікувала ковила?
І де той велетень, той дужий,
Що ниву отаку зростив?
І не повірять він, мій друже
Як взнає:
Велетень — це ти.

Ви чули, як степи говорять?
Ви чули мову степову,
Коли світанок гасить зорі
Й вмиває росами траву?
Ви чули мову нив пшеничних
В досвітнім мареві степів,
Коли це ратая не кличе
У поле жайворона спів?
То мова тиші голосної,
То тиші крик у голубинь,

Щоб тінь від бовби навісної
Не вкрила степу далечинь.
То мовчазне волання ниви
На всі широти і світи,
Щоб благодатні грози-зливи
Вмивали землю з висоти.
То пісня степу величава
Про юні руки трудові,
Що в час ранкової зарави
Ідут на подвиги нові.

УСМІХИ ОСЕНІ

Журно осінь по місту ходить,
Розпустивши косу золоту,
Вітерець, не питаючись
броду.
Залицяється на льоту.
Не цурається осінь вітру:
На цілунок — цілунок свій.
Він їй роси холодні зітре,
Щоб не плакалось в ранки їй.

Він їй rado розчеше коси
І розсипле блакитний сміх,
І усміхнена тихо осінь
Піде з вітром у сніг доріг.
Так ходитимуть вдвох,
пригожі.
Оглядаючи тихий світ,
Доки пізні осінні рожі
Не розгублять багрянний цвіт...

Усміх бабиного літа
І зажурилий, і милий,
Розсипав він над світом
У задумі яносилій.

Понад лісом, що німіє,
Й виноградом соковитим
Усміх лагідний яснє
Чисто вмитою блакиттю.

Над Дніпром прозороводим,
Над крутим карпатським
Синій усміх тихо бродить
І не меркне й не згасає.

Над смарагдовим едбавам
Молодих озимих сходів,
Мов п'янка блакитна зваба,
Усміх осені проходить.

Понад садом яблуневим,
Що плоди у тишу ронить,
Синій усміх вересневий
В павутинки срібні дзвонить.

Над трояндами, що вкрились
Пишнобарвним пізнім цвітом,
Розсипався яносилій
Усміх бабиного літа.